

Decernik

Leto II. (IX.), šte. 13

Maribor, torek 17. januarja 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem škat. zav. v Ljubljani št. 14.409
Veli. mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, doplačilo na dom na 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po tarifi
Oglaš. sponzorji tudi oglašni oddelki »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

V pričakovanju razpleta krize

UTRJENA DAVIDOVIČEVA POZICIJA. — GLASOVI LISTOV O POMENU
RESOLUCIJE DEMOKRATSKEGA KONGRESA.

Beograd, 17. januarja.

Demokratski kongres se je sinoči po dvodnevem zasedanju soglasno izrekel za politiko Ljube Davidoviča in ga obenem pooblastil, da nadaljuje svojo akcijo za združenje vseh demokratskih skupin in ustvaritev velike demokratske stranke. Čeprav se resolucija ne dotika vprašanja odnošajev napram radikalom, vendar pa je iz nje dovolj jasno, da se demokratski kongres ne strinja s postopanjem demokratskih ministrov v vladi. Vsi govorniki so ob zaključku naglašali, da je smatrati le strankin kongres kot vrhovno strankino instanco, katere sklepom in odredbam se morajo pokoriti tudi demokratski ministri in demokratski poslanski klub.

Ako bi v naši politiki igrala kako vlogo načela, bi morali sedaj ne samo demokratski ministri, temveč tudi Vukičević sam izvajati konsekvence in demisijske pogoje. Toda Vukičević tega še ne bo storil, temveč bo gotovo še čakal na odmev sklepov demokratskega kongresa v demokratskem poslanskem klubu, ki je bil dosedaj pod Marinkovičevim vplivom.

Eno je gotovo: Kongres demokratske stranke je silno utrdil Davidovičev položaj in preko njega sedaj ne bodo mogli več niti demokratski ministri, ki so prišli v vlado brez vednosti stranke. Celo Marinković sam je ob zaključku kongresa izjavil, da nikakor ne bi mogel prevzeti odgovornosti, ako bi demokratski ministri ne upoštevali sklepov kongresa.

Položaj je sedaj silno zamotan. Vukičević je v izredno težkem položaju. Zaveda se, da demokratski poslanski klub ne bo sedaj več slepo drl za svojimi ministri in da je razbitje koalicije med demokrati in radikali le še vprašanje časa, a neizbežno.

Med tem se pripravlja glavno jedro opozicije in obenem nedvomno stebor bodočega režima — kmečko-demokratska koalicija — na svoje veliko manifestacijsko zborovanje dne 22. t. m. v Zagrebu, ki se bo vršilo

istočasno z zborovanjem poslancev obeh strank. Na tem shodu si bosta oba voditelja Radić in Pribičević pred vso javnostjo, da bo mogočno odmevalo tudi v Beogradu, prisegla zvestobo ter jasno začrtala program za skupno delo.

BEOGRAD, 17. januarja. Demokratski ministri so silno rezervirani. Dopoldne so imeli konferenco z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, ki je nato obvestil ministrskega predsednika o rezultatu strankinega kongresa.

Radikali so precej presenečeni. Vlada je pač pričakovala ostro kritiko sedanjega režima, obenem pa tudi konkretnih protipredlogov. Izven vsakega dvoma je, da je večina demokratov za razbitje koalicije.

Opozicijski krogi so sprejeli sklep demokratskega kongresa hladno na znanje. Kmečko-demokratska koalicija hoče še počakati na razvoj dogodkov.

BEOGRAD, 17. januarja. Radikalna »Samouprava« piše, da po besedi demokratske koalicije ni več računati z radikalno-demokratsko koalicijo in to tem manj, ker mora demokratski poslanski klub izvesti kongresne sklepe.

»Vreme« je še bolj pesimistično in pravi: »Razvoj in sklepi kongresa silijo k temeljiti reviziji odnošajev med radikali in demokrati. Po mnenju »Vremena« je s sigurnostjo pričakovati demisijske demokratskih ministrov.

V krogih, ki so v stikih z ministrskim predsednikom, zatrjujejo, da je Vukičević že sinoči odposlal svojega zunanjega emisarja posl. Dimitrijeviča v Zagreb, kjer bi se izvršil prvi zopetni kontakt radikalov s kmečko-demokratsko koalicijo. Vukičević upa, da pridobi zase vsaj radičevce, ker bi mogel Marinković riskirati v tem slučaju prelom s svojo stranko, da bi ostal potem z nekaterimi poslanci v vladi.

Gibanje SDS v mariborski oblasti

Tekom zadnjih dni se je po vsej mariborski oblasti vršila cela vrsta sestankov odnosno občinskih zborov SDS, ki so ponovno pokazali, kako se je stranka ukoreninila zlasti tudi med našim kmetijskim ljudstvom. Na vseh teh sestankih se je enodušno pozdravila ustanovitev kmečko-demokratske koalicije ter tudi njeni že dozdaj doseženi uspehi. Povdarila se je potreba, da kmečko-demokratska koalicija vztraja v svoji borbi za končno izvojevanje enakosti. Kmečko ljudstvo je zlasti tudi izrekalo povsod željo, da se odpravi kolkovina za navadna šolska naznanila, ker je protustavna in zelo ovira stik šole z domom ter kvarno vpliva na vzgojo. Finančni efekt kolkovine je itak minimalen, ker večina starišev ne kupuje kolkov, tako da ostaja brez vsakih poročil o napredovanju dece. Ljudstvo tudi odločno protestira proti

vpeljavi novega šolskega davka po 10 Din, od otroka, ki bi zopet hudo omajala državno misel ter podala raznim elementom nove agitacijske snovi. Končno zahteva ljudstvo tudi z vso odločnostjo, da se naj pri sestavi novih občin na podlagi novega občinskega zakona upoštevajo želje prizadetih občin.

Resolucije v teh in mnogih drugih zadevah so se izročile našim gg. narodnim poslancem.

V tem smislu so bili izvršeni sestanki naših organizacij: V soboto, 7. t. m. v Šmarju pri Jelšah, v Pobrežju pri Mariboru, v nedeljo, 8. t. m. v Prvencih in v Sv. Marku pri Ptuj, v Zibiki, Pristavi in v Sv. Petru na Medv. selu; v četrtek, 12. t. m. v Ljutomeru, v petek, 13. t. m. v Starinovi vasi na Murskem polju in v Gor. Radgoni, v soboto, 14. t. m. v Stojnicah pri Ptuj, v Radencih ter Zbigov-

Utrjevanje kmečko-demokratske koalicije

LEP ODMEV VSEPOVSOD. — VELIKA MANIFESTACIJSKA SKUPŠČINA
DNE 22. t. m. V ZAGREBU.

Maribor, 17. januarja 1928.

Včeraj smo objavili zanimivo vest, da sta v Brodu na Savi, v eni izmed največjih občin, dosegli združeni stranki gg. Pribičevića in Radića velik uspeh pri občinskih volitvah. To je samo zopet en člen v verigi pojavov, ki dokazujejo, kako potrebno je bilo, da sta se znašli na skupni poti obe najmočnejši stranki v prečanskih krajih. Zakaj nešteto enakih dogodkov in uspehov se bo še tekom skupnega dela prihodnjih let pokazalo v interesu naroda in države.

Ideja kmečko-demokratske koalicije dobiva tudi v Sloveniji vedno nova tla. Dokaz temu je na eni strani sobotni občni zbor okrožne organizacije SKS za mariborsko oblast v Mariboru, kjer se je nad dvesto delegatov iz cele oblasti enodušno izreklo za koalicijo. Minule dneve, in zlasti tudi zadnje nedeljo, pa se je tudi na našem podeželju vršila zopet cela vrsta zborov in sestankov, na katerih so si pristaši obeh strank, SDS in SKS, naši napredni kmečki mošje in mladeniči, priznali škodljivost dosedanje razcepčenosti ter povdarjali potrebo in koristi skupnega dela vseh naprednjakov na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Lepa manifestacija za kmečko-demokratsko koalicijo je bila zlasti v Mali Nedelji pri Ljutomeru, kjer je g. minister v p. Pucelj govoril pred

večstoglavo množico naprednih kmetov in mladeničev in celo pristašev drugih strank o ciljih in potrebi kmečko-demokratske koalicije ob vihnem pritrjevanju vseh naprednjakov.

V nedeljo, 22. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršil v Zagrebu na prostoru Zagrebskega zbora, v enem največjih lokalov Zagreba, velik manifestacijski zbor kmečko-demokratske koalicije, na katerem zboru bosta govorila oba voditelja gg. Svetozar Pribičević in Stjepan Radić. Iz cele širne okolice Zagreba, pa tudi daleč od drugod iz cele Hrvatske ter iz sosedne Slovenije bodo prihiteli na ta zbor desetstisoči, da enodušno manifestirajo odločno voljo vsega našega naroda, da si hoče v 10. letu ujedinenja končno izbojevati enakopravnost, da hoče izenačenje pravic in dolžnosti, da hoče pošteno in dobro upravo brez korupcije in da hoče na čelu države vlado, ki je poštena, ki se ne drži z nasiljem.

Vse organizacije SDS v mariborski oblasti naj po možnosti odpošljejo na ta zbor svoje zastopnike, na vsak način pa one, katerim je to iz prometnih in drugih ozirih količkej mogoče. Naj bo nedeljska manifestacija v Zagrebu veličasten pojav sloge in sile vseh naprednih Slovencev, Hrvatov in Srbov cele naše države!

cih pri Gor. Radgoni, v nedeljo, 15. t. m. v Sv. Juriju v Ščavnici, Mali Nedelji in na Bregu pri Ptuj. Organizacije v Pobrežju ter v ptujskem okraju je obiskal g. narodni poslanec dr. Pivko, organizacije v Ljutomeru in v Šmarškem srozu pa oblastni tajnik SDS. Vse že obstoječe organizacije so se obnovile z izvolitvijo novih odborov. V Pobrežju pri Mariboru je prevzel predsedstvo organizacije posestnik Josip Šorog, v Prvencih pri Ptuj kmet Ivan Mikša, v Sv. Marku pri Ptuj kmet Pavel Pivko, v Zibiki mladi kmet Josip Gobec, v Pristavi kmet Alojz Pavlič, v Sv. Petru na Medv. selu kmet Franc Strašek, v Ljutomeru dr. Marko Stainko, v Gor. Radgoni dr. Lenart Boecio, v Stojnicah pri Ptuj kmet in župan Alojz Vajda, v Radencih ravn.

Karl Janžek, v Zbigovcih kmet Ignac Jurkovič, na Bregu pri Ptuj kmet Ignac Vindiš, v Šmarju pri Jelšah dr. Šandor Hrašovec.

Novi organizaciji sta bili ustanovljeni v Starinovi vasi na Murskem polju pod predsedstvom kmečkega sina Franca Senčarja in v Mali Nedelji pri Ljutomeru pod vodstvom nekdanjega kmeta Antona Božiča iz Radislavcev.

Tako se razvijajo organizacije SDS vedno krenkeje in se bodo vršili tekom prihodnjih dni zopet novi sestanki in občni zbori, ker se vodstvo stranke dobro zaveda, da bo kmečko-demokratska koalicija reprezentirala tem večjo silo, čim bolj bo trdna organizacija vsake izmed koaliranih strank.

Dedščina naše kraljice po očetu

BUKAREŠT, 17. januarja. Včeraj je bila razdeljena dedščina kralja Ferdinanda njegovim dedičem. Jugoslovanska kraljica Marija je dobila v smislu oporoke kralja Ferdinanda 76 milijonov lejev.

Poizkus samomora.

Sinoči, okrog polnoči, je stražnik na Kralja Petra trgu zaslišal iz teme izpod mosta sumljivo klicanje. Ko se je približal kraju, je razločno razumel klicanje gostilničarja H. in v temi opazil silueto ženske postavne, ki se je naglo bližala poslednjemu stebri mostu na kopnem in na robu obstala. Na poziv stražnika, da se vrne, se je ženska poslušno vrnila in izjavila, da se je v gostilni sprla z možem in da je prvotno namero že med potjo opustila. Nato so jo odvedli zopet v gostilno, kjer sta se s soprogom pobotala. —

Nov sneg

Četudi za enkrat še ne bog ve kako obilen smo dobili preteklo noč in danes dopoldne. Mogoče je na Pohorju kaj večji, saj ga smučarji in sankarji že težko pričakujejo, ker bi morali pri dosedanjem vremenu odpovedati razne tekme v zimskem športu. Po ulicah je to pot sicer neznosna »polifika« alias »plundra« in tudi za ozimino je radi še neodtajanega ledu novi sneg škodljiv, a v zadnjih tednih pred St. Moritzom smo le vsi skupaj boljše volje, če vidimo padati debele kosmiče, kakršni so nas tu in tam razveselili danes dopoldne. —

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Mariborski trg in njegove dobrote

DOBRO ZALOŽEN GLAVNI TRG. — BRANJEVKE. — KARTEL JUŽNEGA
SADJA. — KMETICE. — ŠPEHARJI. — MESARJI. — MARIBORSKI
»NASCHMARKT«.

Maribor, 17. januarja.

Med vsakdanje nebhodne potrebe Maribora spadajo brez dvoma vse dobrote in lepote Glavnega trga. V skrbi za vsakdanji kruhek se nam meščanom dozdeva, da mora biti vse tako, kakor je: naš trg je vedno izredno dobro založen z vsem, kar potrebuje naš nenasitljivi želodec. Marsikdo se tega niti ne zaveda, ker misli, da je povsod tako. Kdor pa je le malo pogledal po jugoslovenskih mestih, pride do spoznanja, da naš Maribor prekaša Zagreb, kjer se ti nudi »svakojaka roba« v največji izbiri. Še neko veliko razliko lahko takoj opazi obiskovalec mariborskega Glavnega trga, če se je tudi kedajle mimogradu mudil na zagrebškem Jelačićevem trgu. In baš ta razlika nas pri ostro opazujočem tujcu lahko diskreditira. Zagrebške gospe, gospodinje, kuharice in dekletke žive z belokrilimi »kumicami« v najlepšem prijeteljskem razmerju brez bližnjega poznanstva. Nakup se izvrši prijazno, vijučno — brez prerekanja, tudi eventuelno »barantanje« je brez najmanjših incidentov. Prepada med mestom in deželo ni. Neprijetno te pa dirne razmerje na mariborskem trgu, kjer so si kupovalke in prodajalke tuje, večkrat celo sovražne, incidenti s kmeticami so na dnevnem redu... Objektivni opazovalec se lahko uveri, da so vzroki na obeh straneh. Da je nastop mariborskih gospodinj ostrojši, je pripisati pač mentaliteti predprevrtnih nemških »gnadljivih«, ki so v naših kmeticah-prodajalkah videli vedno le »die windische Barmherzigkeit«. Žal so tudi nekatere slovenske »milostive« nalezle tega duha in »matrajo deželo za neumne »kmetavzarce«, s katerimi je treba postopati surovo. Ni nič čudnega, če kmečka dekleta vračajo milo za drago in pride večkrat do nedostojnih kontraverz.

Kaj nam pa nudi naš trg in odkod vse to? Če prideš iz Gosposke ulice zgledaš pod platnenimi strehami in velikimi dežniki branjevce z bogato obloženimi stojnicami južnega sadja in drugih eksotičnih dobrin. Zraven sladkarij so mlečni izdelki itd. tje do magistratnega vhoda. To je takozvana »prva vrsta« izvoljenk ali »protežirank«, ker je baje zelo težko doseči to vrsto, sedaj samo takrat, če smrt kako branjevko umakne. Takrat je občinski referent oblegan in težko je dobiti mesto eni izmed 30 reflektantov. Zadaj slede branjevke 2. in 3. reda, vse prav tako dobro založene (nekateri tudi s klobasami). Cene so skoraj povsod iste, ker zalaga vse eden in isti importer južnega sadja, ki tako indirektno diktira cene vsem. Konkurence torej ni, južno sadje na mariborskem trgu tvori »miniaturni kartel«. — Najemnina mestni občini je povoljna: 20—50 Din mesečno, poslovni čas dovoljen od zore do mraka, pozimi celo ob svitu acetilenk še pozno v noč. Kljub temu pravijo, da je (posebno zadaj) slaba kupčija.

Novost za povojni Maribor je brezalkoholna stojnica in »Narodne pogače« s tipičnim prodajalcem. Oba tožita, da ima naše mesto malo razumevanja za take dobrote.

V posebno skupino spadajo »glavni dopoldanski branjevci«. To so vrtnarji, prodajalci zelja, repe, olja itd. Ob sezoni vidiš tudi ženske z raznim semenjem in zdravilnimi zelišči. Za temi se pa vrste v dobi črešenj, jabolk in hrušk vozovi, kjer se po splošnem mnenju kupi največje sadje.

Daleč iz Slov. goric pripeljejo težko natovorjene »zapravljivčke« in vsak se požuri, da dobi lepše mesto — »bolj spredaj«. Za njimi pa je posebna vrsta za prodajalce žita. Pred leti je ta vrsta tvorila slikovito skupino brhkih Medžimurk, ki so prodajale koruzo, proso in papriko. V zadnjem času so pa izginile, z njimi tudi možakar s raznovrstno papriko, ki je delal dobre kupčije, saj je tudi v Mariboru gujaš priljubljen »galeb«.

Drugi del Glavnega trga zavzemajo lične prodajne mize, ki jih je nabavila mestna občina in s tem modernizirala celotno mestno aprovizacijo. Tu je dnevno najživejši promet, ob sobotah se komaj in komaj presuvaš skozi pestro množico radovednežev, kupovalcev in kupovalk. Za mizami pa stoje kmetice, stare ženice in mlada dekleta, tuintam kak možakar, otrok prav malo. Že po govorici spoznaš, da je večina iz Slovencev, pozimi opaziš med košarami tudi svetilke, kajti mnogi hodijo že ob 2. ali 3. uri zjutraj od doma, ki je po 4 ure oddaljen od mesta. Vse kmetice so pod kontrolo tržnega nadzorstva, ki po svojih nastavljenih nabira »stojnino« po 2—5 Din, kakršno je pač prodajno blago. Slovenjgorkanke ga imenujejo »šandrehar«, saj je tudi pravi mariborski tip, ki bi bil vreden posebne študije. Konkurence med kmeticami ni, vse družijo neka sorodnost; edini bene posameznih je boljši prostor, če hitreje pridejo, kajti tudi tu mora biti red: v prvo vrsto smejo le kmetice z »dojbo« t. j. z mlečnimi izdelki; sadje, zelenjad, treščice itd. smejo le v zadnje vrste.

Za Maribor značilni so »lukarji« ali čebularji s Ptujkega polja s svojimi vozovi. Prav tako tipični so špeharji, ki so se pred kratkim — po hudi borbi z mestno občino — preselili na Vodnikov trg, dočim so nekaj časa samevali na Vojašniškem trgu.

Koroška cesta je s tem svojo pestrost izgubila, vendar je bila v prometnem ozirju ta sprememba potrebna. Domovina špeharjev je Dravsko polje do Ptuja, na jugu pa sega do Makol in dalje ob vznožju Pohorja. V Slov. goricah in na Pohorju špeharjev ni. V Mariboru so prav priljubljeni in so ob sobotah prav dobre volje. Še celo mesarjem dosti prodajo, saj imajo sveže in dobro blago. Mesarskih stojnic je okrog 30 (tudi stojnino rib že imamo) tako, da bi zadostovale, če bi se tudi Maribor za 50% povečal. Včasih so mesarji videti prav slabe volje, večkrat so pa tudi zadovoljni, če »gšeft« dobro gre.

Vse to opaziš na starem Glavnem trgu, novi del je pa rezerviran za perutnino, ki jo imaš na razpolago v največji izbiri ob sredah in sobotah, ko se tam naselijo tudi slaščičarji in lečetarji, pa le ob posebnih prilikah (Miklavž, Božič...). Tedaj se tudi lahko poslužiš z lončeno in »suho« robo, proti Vetriniski ulici pa imaš veliko izbiro klóbukov, čevljev in tudi kramarji s sejmsko robo ponujajo svoje blago. Če omenim, da se vrše tu včasih tudi licitacije polišta, obleke itd., da se ob sezoni razširja duh pečenin, ki so na razpolago tudi tehničarji, ki ugotavljajo zdravje ali bolezen, mislim, da so ovekovene vse posebnosti mariborskega trga.

Prijazno je na trgu, saj vidiš včasih cele jate brezposelnih, ki si lajšajo socialno bedo z občudovanjem vseh razstavljenih dobrin, ko bodo branjevke in druge prodajalke dosegle slavo dunajskega »Naschmarkta«, tedaj pa bo mariborski trg še mnogo prijetnejši...

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 17. januarja ob 20. uri »Glasba« ab. B. Kuponi.

Sreda, 18. januarja. Zaprto.

Četrtek, 19. januarja ob 20. uri »Živijo tatovi« ab. D. Kuponi.

»Ples v maskah« na mariborskem odru. Koncem tega tedna se bo vršila premijera Verdijeve velike opere »Ples v maskah«, v kateri poje glavno žensko vlogo Amelije primadona ljubljanske opere ga Mitrovičeva kot gost. Prvovrstna nova oprema, divna godba in dobra zasedba bodo pripomogli tej slavni operi svetovnega repertoarja gotovo tudi v Mariboru do velikega uspeha.

Mariborski in dnevni drobiš

Usem organizacijam SDS v Mariboru

V nedeljo 22. t. m. ob 10. dopoldne bo v Zagrebu na prostoru Zagrebškega zbora (bivša jahalnica) velik manifestacijski zbor kmečko-demokratske koalicije, na katerem bosta govorila gg. Pribečević in Radič. Isti dan zvečer bo v Glasbenem zavodu, Gunduličeva ul. 3, strankina zabava SDS. Prosimo vse organizacije, da nam najkasneje do četrteka 10. t. m. zvečer do 6. ure javijo one svoje člane, ki se morebiti nameravajo udeležiti teh prireditvev. — Tajništvo SDS, Maribor, Cankarjeva 1.

Mariborski strojevodje protestirajo proti preobremenitvi

S strahom se mora ozreti v bodočnost domovine vsak, ako pogleda na neprestane upravičene protestne zборе najrazličnejših stanov proti nesposobni državni upravi, ki uničuje narodno gospodarstvo in ne da svojim državljanom več človeku dostojnega življenja. Skoro ne bo več stanu, vsaj v prečanskih krajih ne, ki bi bil vsaj tako ali tako za silo zadovoljen: tega tiščijo neznosni davki, onega plača država za njegovo delo tako mizerno, da že nima skoro kaj za pod zob itd. itd.!

Sinoči so se zbrali v restavraciji Anderle mariborski strojevodje, to je ena najpotrebnejših vrst železniškega osebja, ter protestirali proti krivicam, ki se jim godijo v vedno huji meri. Saj mora imeti njihova preobremenitev v službi vendar tudi za promet sam najhujše posledice! O položaju so govorili predsednik oblastne uprave udruženja strojevodij in strojno tehničnega osebja g. Rodič iz Ljubljane, osrednji odbornik g. Dežman in krajevni zastopnik g. Oman. — Strojvodje so prikrajšani na raznih koncih in krajih ter se bližajo najskrajnejši izčrpanosti svojih fizičnih sil. Na eni strani vedno strožji službeni red, na drugi pa pomanjkanje kreditov za delo službenega osebja, brezupno čakanje na izplačilo mesečnih razlik, zavlačevanje pri izplačilu kilometrine itd. itd. Poslednji predpisi iz decembra 1927. obremenjujejo strojno osebje z odmerjanjem 39-odstotne službe, četudi je po vsej ostali Evropi maksimum 33%. Celo službo kurjačev morajo opravljati že starejši strojevodje, ker so reducirali strojevodske skupine. Če se s tem krši zakon o zaščiti delavstva ali pravilnik za razpredelbo službe, se na to nihče ne ozira. — Strojvodje opozarjajo merodajne kroge na skrajno potrebo spremembe gospodarske politike, dokler še ni prepozno.

Otvoritev avtobus-prometa Tezno—Glavni trg.

Jutri se otvori avtobus-promet na progi Tezno—Glavni trg. Za enkrat bo vozil samo en avto. Promet se bo vršil od 6.—8.30, od 11.—14.30 in od 16.30—20. ure.

Razveljavljanje obč. volitev Rušah.

Občinske volitve v Rušah so na pritožbo demokratov razveljavljene in bodo razpisane nove volitve. Razveljavljene so dalje občinske volitve v Črešnjevcih, okraj Sl. Bistrica, za občinske volitve v Sv. Lovrencu na Pohorju pa bosta samo klerikalno-nemška in socialna lista.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu sta bila od 8. do 14. t. m. prijavljena samo dva slučaja nalezljivih bolezni v mestnem okolišu in sicer po en slučaj škrlatinke in daveice, ki pa nista končala s smrtnim izidom.

III. veliki jugoslovanski ples

priredi Jugoslovenska Matica v Mariboru v soboto, dne 11. februarja v Götzovi dvorani. Občinstvo se opozarja, da bo na plesu revija narodnih noš, radi česar se vabi zlasti narodno venstvo, da se odzove povabilu v čim večjem številu v narodnih nošah. Kakor lansko in predlansko leto, se pričakuje tudi letos velik odziv iz vseh slojev naroda tako iz mesta, kakor iz okolice. Ob tej priliki izide tudi letos »Mariborski klopotec« in sicer to pot v šaljivejši obliki, kakor lani. Čisti dobiček prireditve gre v narodno-obrambne svrhe.

Spremembe zdravnikov v mariborski oblasti.

Iz Topolšice se je izselil zdravnik dr. Valentin Varl, iz Maribora v Sarajevo se je preselil upravnik začasne vojaške bolnice dr. Dragoljub Melentijević, v Ptuj se je nastanil zobni zdravnik dr. Josip Šoštarč.

Novosti v Ljudski knjižnici.

Prispelo je zopet večje število knjig leposlovne in poljudno-znanstvene vsebine iz slovenske, srbohrvaške, češke in nemške literature. Posebno opozarjamo na zanimivo Holečkovo delo o Jugoslaviji.

Mučeništvo naših dijakov.

Prejeli smo: Minilo je že leto in dan, odkar so se zbrali v Mariboru profesorji in učitelji, da bi reformirali pouk na učiteljskih. Vidnega uspeha to zborovanje ni moglo imeti, četudi bi bilo zelo želeli, da bi se v tej zadevi le nekaj pokrepilo. Danes se hočemo dotakniti s tem člančičem preobremenitve dijakov in dijakinj. Ko je bil namesto nekdanjega dopoldanskega in popoldanskega pouka na srednjih šolah, ki je trajal od 8. do 12. ure in od 2. do 4. ure upeljan nepretrgani dopoldanski pouk od 8. do 13. ure, se je povdarjalo pred vsem, da se mora učenec razbremeniti in jim dati prilika, da se lahko pripravijo za drugi dan. Toda na to se sčasoma pozabilo. Poleg godbe, ročnega dela, telovadbe so jim dodali še srbohrvaščino, nemščino, in rokotvorni pouk, tako da imajo sedaj po šest in še več tedenskih ur popoldne. Kje je tu skrb za zdravje naše dece, kje skrb za njih napredek? Eno stoji, da namreč uspehov na naših zavodih tako dolgo ne bo, dokler se ne odpravijo popoldanske ure. V ilustracijo sledeči primeri: dve ali tri učiteljske se vozijo vsak dan domu, tam neke blizu Konjic. »Studirajo« spótoma v vagonih. Imele so dovoljenje, da so smele zadnjo uro skrajšati tako, da so še dobile vlak, ki vozi iz Maribora okrog petih zvečer. — Slučaj je nanesel, da so ga nekoč, ko so po ulicah že gorele vse svetilke — zamudile. Kaj sedaj? Vozovnica neveljavna, denar izgubljen, strah starišev, kaj večerjati, kje prenočiti, knjige in priprava za drugi dan in zopet — jesti?? Ali drugi! Je iz okolice in ima eno uro ali še več do doma. Šola traja do šestih. Iz razsvetljenega mesta in očiščenih pločnikov ven na deželo, v blato in vodo, po temi kakor v rogu. Strah in glad ga spremljata! Navadno je prvi močnejši od drugega. Ko pride čez eno uro ali več domu, komaj vleče noge za seboj, premočen in utrujen, da mu niti večerja ne diši. Motno se ozirajo zaspane oči v kot, kjer je pribit urnik: treba se je pripraviti za jutri! Ob 11. ali 12. uri pade v posteljo in se ne more dovolj načuditi, da ga že znova kličejo: »Hej, vstani, ura je pol šestih, treba iti v šolo...«

Z nožem v roki

je bil davi ob 2. aretiran na Aleksandrovi cesti pekovski pomočnik Jožef B., ki je hotel oklati pivskega tovariša Pugšiča. Napadencu je priskočil na pomoč Pavel F. Na zmurlih tleh se je razvila ogorčena borba, predno so bojovitega peka razorožili. Spopad pa je končal med ploskom krepkih klofut, ki so prišle tudi na uho budnemu stražniku. Napovedal je pretepačem aretacijo in jih pospremil do »Graf«, kjer so si do zore ohladili vročo kri.

Drzna izzlivača

sta Adolf T. in Jožef N. Včeraj popoldne sta vinjena prepevala Ob brodu in se lotila dveh žensk, ki sta jima prišli nasproti. Ko je posređoval stražnik, sta se uprla aretaciji in nista hotela navesti imen. Odzvala sta se pozivu in sledila policaju na stražnico. Med potjo pa je Adolf očital stražniku, češ, gotovo imate kaj s temi ženskami, sicer bi se za nje ne zavzemali. Po ugotovitvi identitete in iztvezanju sta bila zopet izpuščena, vendar se bosta morala še zagovarjati pred sodiščem.

Tovariši natakari

se naprošajo, da se udeležijo danes, v torek dne 17. t. m. sestanka, ki bo ob 12. ponoči v kavarni Senekovič. — 129

Mož brez spomina na ime in preteklost

PROFESOR ALI UBEGLI ZLOČINEC.

Med Turinom in Verono traja že dolgo časa spor radi človeka, ki živi kot številka 44170 v norišnici v Collegno. Tega človeka so pred leti zajeli policisti kot sumljivega postopaka in med dolgotrajnimi preiskavami se je izkazalo, da mož ni pri pameti. O svoji preteklosti ni vedel ničesar, niti odkod je prišel, niti kako se piše. Najprej so mislili, da je simulant, po dolgih preiskavah so pa psihijatri ugotovili duševno bolezen. Dali so ga v umobolnico, kjer je dobil številko 44170. Njegovo sliko z daljšim poročilom so pa dali v liste v pričakovanju, da bo kdo siromaka spoznal za svojca ali pa vsaj podal kake podatke o njegovi identiteti. Pri upravi umobolnice se je na te pozive prijavilo več žen, ki so domnevale v človeku brez imena svoje še iz vojne pogrešane možje. Po ogledu so vse žene odšle in le ena je ostala trdeč, da je človek brez imena njen mož profesor Canella, ki je pogrešan od začetka leta 1917, ko je odšel na solunsko fronto. Žena je pripeljala več sorodnikov in znancev, ki so tudi trdili: To je profesor Canella. Številka 44170 gleda nekaj časa vse te ljudi brez vsakega razumevanja, sčasoma pa začne dajati izjave, ki v gotovih očirih dokazujejo, da se mu vrača spomin na preteklost.

Žena vzame svojega po tolikih letih najdenega moža s seboj v Verono. — Zdravniki so ga radi izpustili, ker je bil popolnoma miren bolnik in je imel edino to hibo, da se ni zavedal svoje preteklosti.

Ko je bila številka 44170 že precej časa v Veroni, se pa zgodi pri policiji in upravi umobolnice neki Bruneri iz Turina, ki reklamira številko za sebe kot svojega brata. Bruneri iz Turina je trdil, da je svojega brata, ki je pred leti zbežal od doma in zapustil ženo, spoznal po slikah v časopisih. Ko je policija to slišala, je zahtevala povrnitev štev. 44170, kajti Bruneri se nahaja v njenih spisih kot ubegli zločinec.

Nesrečno številko 44170 so iztrgali iz osebnosti in doma profesorja Canella in začele so se dolgotrajne preiskave, če ni mogoče to že toliko let zasledovati.

Bruneri iz Turina. Prišla je žena tega Brunerija v družbi mnogih Turinčanov in vsi so trdili: On je! Soproga profesorja s svojci in prijatelji pa tudi ni odnehala in tako sta nastala dva tabora: turinski, ki je trdil: To je Bruneri! — in veronski: Ni res, to je profesor Canella! Zdravniki, psihijatri, policisti, uglebni meščani obeh mest se po dolgotrajnih preiskavah in zaslišanjih tudi delijo v dva tabora: Eni vidijo v številki 44170 pogrešenega profesorja, drugi pa ubeglega zločinca. Če moža obrijejo je na las podoben Bruneriju, z brkami in brado pa profesorju.

Sodnija je hotela neglede na preiskave psihiatrov obsoditi Brunerija, ki ji je bil ovađen v osebi številke 44170. Proces se je začel, a se je moral ustaviti, ker ni bilo dokaza identitete štev. 44170 z Brunerijem. Po sodnijskem sklepu je bil mož brez imena zopet vrnjen umobolnici. Seveda so tudi z njim delali vse mogoče poskuse, da bi izsledili kake stike z osebnostjo Brunerija. Zagonetni mož je koncem vseh koncev dejal: »V ulogo in osebnost profesorja bi se mogoče lahko vživel. Bil sem že na tem potu, ko sem bival v Veroni. Nikakor se pa ne morem živeti v osebnost Brunerija«.

Po predpisih umobolnice se ne more trajno obdržati človeka, ki nima nobene, drugim ljudem in okolici nevarne duševne napake. Številko 44170 je treba nekemu izročiti in sedaj nastane veliko vprašanje: Komu? — Gospa Canella ga je spoznala za svojega moža, gospa Bruneri pa za svojega. Katera naj ga dobi? Odločitev je nemogoča. Mož brez imena je sicer pripravljen iti k prvi, k drugi pa ne, a njegova pripravljenost ne more biti merodajna, ker je ugotovljeno, da je duševno bolan. Gospa Canella pravi: »Pri meni je že bil v sedanjem svojem stanju, pri oni drugi pa še ne!« To bi držalo, če ne bi bilo odgovora ge Bruneri: »To je samo slučaj. Če bi bila jaz prej prišla, bi bil pa pri meni.« — Tako ne bo preostalo drugega, kakor prepustiti številki 44170, da si sama izbere eno od dveh imen in žen.

Kako postaneš milijarder.

Na vprašanje ameriških novinarjev, kako si je pridobil svoje milijarde in postal najbogatejši človek na svetu, je odgovoril Rockefeller, da se ima za svoje bogastvo zahvaliti samo svojim načelom in da človek brez principov ne more nikdar postati bogat. Rockefeller pravi, da so ga v njegovem življenju vodili vedno štiri principi: 1. Ne kupuj nikdar nepotrebnih stvari. 2. Varčuj. 3. Bodi absolutno točen. 4. Sprejmi vse dobre običaje. Rockefeller, ki mu je danes 87 let, ni nikdar opustil teh svojih principov. Dela kot ura, je in spi točno ob določenem času. Po njegovem mnenju je le tako mogoče postati milijarder.

Novorojenček z brado.

V veliki vasi blizu Rio de Janeira je rodila neka kmetica dete z gosto brado in brkami. Po poročilih listov bi delala taka brada čast vsakemu gasilcu. Seveda se je takoj našel impresarij, ki bo uporabljal v svojem varietetu to dete kot posebno točko programa.

Veliki zakladi v staro-kaldejskih grobovih.

Eskpedicija britanskega muzeja in pennsylvanske univerze, ki je odkrila v Urainu v Kaldiji grobnice kraljev iz 1.3500 pred Kr., je našla veliko večje zaklade, nego se je prvotno poročalo. Raznovrstno orožje in orodje ter vsi dragi predmeti, ki so bili zakopani z mrtvimi vladarji vred, predstavljajo velikansko vrednost. Tako so v posebni podzemni votlini našli par ladij iz zlata. Ena je gladka, druga pa gravirana. Druge znamenitosti po vrednosti in umetnosti so: 15 vrčev, 15 vaz, nekatere so iz lavastekla, več srebrnih in zlatih škrinj ter harfa in triumfalni voz iz lesa z latimi ornamentami.

Sport

Termini prvenstvenih in pokalnih tekem

MOLNP (službeno).

Pomladanska prvenstvena tekmovalna pričnejo dne 12. februarja in sicer po sledečem vrstnem redu:

12. II. Ptuj — Železničarji v Mariboru, Rapid — Svoboda.
19. II. Svoboda — Ptuj v Ptuj, Maribor — Železničar.
26. II. Železničar — Svoboda, Rapid — Ptuj v Ptuj.
- Naslednji nedelji odpadete za pokaina tekmovalja:
4. III. Maribor — Svoboda, Rapid — Železničar.
11. III. Finale med zmagovalcema. Nato se vrste zopet prvenstvene:
18. III. Maribor — Ptuj v Ptuj, Železničar — Rapid.
25. III. Maribor — Svoboda,
1. IV. Maribor — Rapid,
15. III. Finale Maribor - Celje (pokal).
22. III. Semifinale za prvenstvo Maribor Celje.

MO poziva mariborske klube, da sponmladi izvedejo prvenstvena tekmovalja rezerv. Pogoji: vsi igralci verificirani. Za rezervno tekmo ne sme biti nominiran igralec, ki je proti prvi garnituri istega kluba nastopil v prvenstveni tekmi. Prvenstvo bo izvedeno po točkah. — Načelnik.

Srednješolski turnir v Mariboru

Po nalogu Ljubljanskega nogometnega podsaveza pripravlja mariborski MO nogometni turnir srednješolskega dijaštva. Tozadevno se je obrnil na vsa ravnateljstva mariborskih srednjih šol s prošnjo, da izjavijo glede prireditve svoje mnenje, zlasti pa, da sporoče čas, kdaj bi se tekmovalja izvedla, ne da bi trpel pouk. Tekmovalo se bo po cup sistemu. Premaganec izpade od nadaljnjega tekmovalja, vendar pa nastopita premaganca še v takozvani tolažilni tekmi. Tekmovalja se bodo vršila ne samo pod nadzorstvom sportnih instanc, temveč tudi pod nadzorstvom strokovnih učiteljev in profesorjev. — Ves nadaljni aranžma in podobno izvedbo turnirja je prevzel ISSK Maribor, ki bo za zmagovalca razpisal lično diplomu. Značilno za prireditev je, da bo to prvo srečanje najmlajših sportašev, kjer bo sodelovala šola s sportnimi forumi. Polagoma se vendar približujemo razmeram, za katere smo doslej zavidali sosednje narode. —

Senzacija Velike noči.

Mariborski med. odbor je opustil za dneve velikonočnih praznikov obvezna tekmovalja, ker se obetajo zanimiva srečanja. Vodilna kluba Maribor in Rapid pripravljata turnir z enim izmed dunajskih profesionalnih moštev.

Zagrebski sodnik

bo sodil podsavezno prvenstveno zaključno tekmo med mariborskim zmagovalcem in ljubljanskim. Mariborskemu medklubskemu odboru je po dolgih letih uspelo, da je rešeno tudi to vprašanje, ki se je običajno obravnavalo šele po odigranem finalu — prepozno.

ZIMSKI SPORT.

Smuški tečaj na Kočah.

Ako zapade nov sneg do 21. t. m. priredi Tržiška podružnica SPD redni smuški tečaj pri svojem lani otvorjenem Domu na Kočah 1500 m nad Tržičem. Tečaj bo trajal od 21. do 29. t. m., vodil ga bo g. referent za turizem Rudolf Badjura iz Ljubljane. Pouk o smučanju je brezplačen, celotna oskrba (zajetek, južina in večerja in nočišče v zakurjenih sobah) stane za udeležence smuškega tečaja na dan za osebo Din 40, enkratna prijavlina pa Din 20. Dom na Kočah v Karavankah je doslej najudobnejša zimska postojanka v Posavju, ki nudi čedne separirane kurjlive sobice, dobre postelje, prijazne obednice, izvrstno hrano in pijačo. Krog in krog doma se razprostira idealen, gladek, veleobsežen smuški svet s krasnim pregledom Gorenjske. Najprikladnejši je dohod v Tržič iz Ljubljane z vlakom ob 11.40 (prihod v Tržič

ob 13.37) ali pa z direktnim avtobusom Din 30, ki odhaja iz Ljubljane (gostilna »pri Figovcu«) ob 12.30 in dospe v Tržič ob 14. uri. Skupni odhod udeležencev tečaja v dom na Kočah bo v soboto t. j. dne 21. t. m. od hotela »Lončar« v Tržiču popoldne ob 15. uri po dohodu opoldanskega vtaka in avtobusa iz Ljubljane. Prijave je nasloviti na vodjo tečaja Rudolf Badjura, Ljubljana, palača velikega župana. Vsak tečajnik naj pazi, da prinese seboj pravilno montirane smuči. Pojasnila glede opreme, oprave in drugo daje vodja tečaja. — Ako ne bi zapadel do 21. t. m. nov sneg se odloži tečaj na poznejši čas. —

Katastrofalen poraz Čehoslovakov v Berlinu. Pri nedeljski mednarodni tekmi v hockeyu na ledu, ki je bila odigrana med Berliner Schlittschuhklub-om in češkoslovaško reprezentanco, so slednji podlegli z diferenco 7:0 (5:0, 2:0).

Za evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju se bodo 21. in 22. tm. v Oslu potegovali naslednji Finci: Bachmann, Ovaska, Blonquist in Skulnabh.

Nacionalna prvaka v hitrostnem drsanju sta postala v nedeljo za Finsko bivši svetovni prvak Thunberg, ki je v Tammersforsu na 1500 m in 5000 m dosegel dva nova finska rekorda in pa Evensen za Norveško, ki je zmagal v Sandefjordu na istih progah. — Na olimpijadi si bosta imenovana nacionalna prvaka najnevarnejša konkurenta za svetovno prvenstvo.

Aforizmi o nogometu

Čim se pričnejo kopiciti skrbi in težave v klubu, pričnejo kopneti podporniki in dobrotniki.

Oseka v klubovi blagajni pomeni pili-mo neplačanih računov.

V mednarodnem sportnem sožitju je prav tako kakor v zakonu: šele ko izbruhnejo spori, se čisto opazi, kako so navezani klubi drug na drugega.

S točkami v prvenstvu je čisto prav tako kakor s krediti: če jih najnujnejše potrebuješ, jih za vraga ne dobiš.

Mecena, ki bi mogel popraviti finančni položaj, sprejemajo ravno tako kot bogatega strica iz Amerike, ki se mu bliža zadnja ura: vsi mu hlinijo iskreno ljubezen, dejansko pa misli vsak le na njegov denar.

Pristaši nogometa in muhaste nasajene ženske imajo dvoje skupnega: mnogokrat bi bilo treba nad njimi obupati, a brez njih se ne bi dalo živeti.

Salomonov rekord.

Današnja doba je sicer doba napredka in rekordov, vendar kljub temu še vedno ni mogla potolči nekaterih rekordov, ki so jih postavili že naši pradedi. Tako se imenuje dandanes Wagnerjev orkester monstre-orkester, ker je sodelovalo prvič več sto oseb. Toda, kaj je bil ta orkester napram orkestru, ki ga omenja biblijski zgodovinar o priliki blagoslovljenja svetišča, ki se je izvršilo za časa vladanja modrega Davidovega sina Salomona. Svečanosti je namreč spremljal orkester — ako se sploh tako more imenovati ves svirajoči narod, — ki je obstojal iz 40.000 harf, 40.000 egipčanskih aparatov z zlatimi zvončki, 100.000 trobent in 200.000 pevcev. Orkester je obstojal torej iz 780.000 oseb. Nič čudnega ni torej, da je Jozua s takšnim, pa čeprav morda tudi malo manjšim orkestrom, mogel porušiti zidovje Jeriha.

Coolidgeov dvojnik v Parizu.

V Parizu se je te dni razširil glas da se predsednik Zedinjenih držav Coolidge mudi incognito v mestu. Povod tem vestem je dal neki človek, ki je nenavadno podoben predsedniku. Njegov stas, linije na obrazu in tudi njegovo obnašanje in nastop so namreč nenavadno slični predsedniku Coolidgeu. Šele kasneje so ugotovili, da ima Coolidge svojega dvojnika v Parizu.

Nov match Capablonca -

Aljehin

Bivši šahovski svetovni prvak Capablanca, ki ga je v matchu za svetovno šahovsko prvenstvo decembra meseca porazil ruski šahist Aljehin s 6:3, je sedaj vnovič pozval Aljehina na šahovski match, ki bi se vršil decembra 1928 in sicer v Newyorku. Newyorški šahovski klub je že izjavil, da je pripravljen položiti kavicjo v znesku 10.000 dolarjev, ako Aljehin sprejme ponudbo.

Amerikansko vojno brodogr.

»Amerika ne mara papirnatega brodogra«, je dejal mornariški tajnik Wilbur, ko je poročal odboru za vojno brodogr., da je gradba novih vojnihi ladij v petih letih le del programa za zgradbo brodogra v 20. letih. Amerika polaga največjo važnost na to, da njeno brodogr. v nobenem oziru ne bo zastajalo za kakim drugim brodogrjem. Za zgradbo novih vojnihi ladij tekem 20 let je proračunana svota 2 in pol milijardi dolarjev.

Umor in samomor radi 5. dolarjev.

Na cesti med Ljubinjem in Trebinjem so našli te dni kmeta Matka Nedana umorjenega in izropanega. Orožniška poizvedovanja so dognala, da je Nedan usodnega dne dvignil na pošti neko pismo iz Amerike, v katerem je bilo 5 dolarjev in se vrnil potem domov v spremstvu kmeta Cuka, ki je bil takoj nato aretiran. Prvotno je odločno tajil vsako krivdo. Ko pa so pri hišni preiskavi našli pri njem krvav nož in umorjenčeve hlače, je priznal svoj zločin. Včeraj se je Cuk sam obesil v zaporu in tako prihranil sodišču smrtno obsodbo proti njemu. —

Hans Dominik:

Oblast treh

II. del.

In napočila je ura, ko so se v Linnais trije ljudje molče objeli. Prišel je dan, ko je bila velika iznajdba izpopolnjena.

Dnevi najnapornejšega dela v laboratoriju in v delavnici so bili za njimi. Kar je sledilo sedaj, namreč delo v delavnici v svrhu izpeljave in sestave konstrukcije, je bilo telesno lahka igra, duševno pa je pomenilo počitek.

Glavno delo je opravil Silvester. Ovlire, ki so se vedno znova nepričakovano pojavile, je premagal njegov iznajditeljski ženi. Kadar so se pojavili pri drugih lažji ali težji dvomi, vedno je on z neomahljivim zaupanjem zgrabil problem z nove strani. Erik Truwor je s skrbnim očesom opazoval Silvestrovo delo, ker Silvester telesno ni bil ravno eden najmočnejših. Dogajalo se je, da mu je zastalo srce od prenapornega dela in večnega iskanja, da se je moral šibkih kolens minute dolge odpočivati, predno je mogel nadaljevati s svojim delom.

Po zadnji prebedeni noči je vrgel Silvester z radostno-ponosnim smehljajem svoje pero po mizi. Heureka zmagovitega raziskovalca se je odrgalo od njegovih ustnic. Potem pa se je zgrudil v naslonjač in se pogreznil v globoko smrti podobno spanje.

Ljubeče roke so skoro nezvestnega prenesle na njegovo ležišče.

Atma je ostal pri njem.

Erik Truwor pa ni mogel še nadalje izdržati v tesnih prostorih. S prekipeva-jočim srcem je hitel ven v naravo, da bi na prostem umiril zopet svoje misli in zagospodaril nad svojimi načrti.

Misli in načrti neverjetne drznosti, ki so se že tedne dolgo kuhali v njegovi notranjosti, ki so se razprševali in se zopet zgoščevali, so zavzemali sedaj vedno odločnejšo obliko. Že celo uro je drvel skozi samotni gozd in ni niti vedel, kako je zašel vanj. Po strmih košeninah ga je vodila pot navkreber.

Prod in razbito skalovje ga je prisililo k počasnejši hoji. Ko je dosegel vrh, mu je pohajala sapa. Globoko pod njim je šumela reka, toda njeno šumenje se je sem na vrh slišalo samo še kot daljno zamolklo grmenje. Gosta megla se je vlačila po dolini. Čez vrhove pa je vel svež veter. Erik Truwor je snel klobuk, da bi mu sapa ohladila vroče čelo. Vse del se je na skalo ob robu pobočja. Tako je sedel dolgo, miren in trd, kakor kamen pod njim.

Močni, toda križajoči se glasovi preteklih noči so se začeli spajati v jasno silovito melodijo. V občutje polno zaupanja, mirnosti in sile, ki je izhajalo iz njega in se je vračalo k njemu nazaj iz tihih kamenitih gora, temnega zelenja borovcev in vrhov daljnih gora.

V tem trenutku je objel njegov duh daljne prostore in čase ter spojil sedanost s preteklo bodočnostjo. Oživel so zopet spomini na Pankong Tzo. Na tajinstvene nauke in pregovore, vedno znova prednešane z istim prepričanjem in vero, katere je on vedno znova v dvo-mih odbijal.

Sedaj pa je napočila ura, katero mu je opat v Pankong Tzo prorokoval s smehljajočim zaupanjem. Ura preroda! Ura, ki je razdelila njegovo zemeljsko prebivanje v dvoje življenj.

Ko je pred dnevi spoznal dalekosežnost Silvestrovo iznajdbe, ko je uvidel možnost, z njeno pomočjo vsiliti svetu nove zakone, svoje zakone, ga je veličina misli prestrašila in potrla. Sedaj pa je bilo vse odloženo. Usoda je govorila iz starca v Pankong Tzo in ga izbrala za svoje orodje.

S trdnimi koraki se je podal nazaj na pot proti Linnais. Gotov zmage, prepričen od misli na svojo mislijo.

Silvester se je zbudil iz dolgega okrep-ljujočega spanja. Iznajdba... žarilo... konstrukcije, vse to je ležalo kot v san-jah za njim.

Sedaj, ko je bilo ogromno delo dovršeno, ko je bila njegova ustvaritev izpopolnjena, so se njegove misli vrnile nemoteno nazaj k prejšnjim dogodkom. Hitele so v Trenton. Poletete so k Jani.

Sam sebe ni mogel več doumeti. Kako je bilo mogoče, da je v teh dneh dela mogel tako popolnoma pozabiti na svojo Jano? Ali ga je začaralo znanstveno raziskovanje? Ali je morda to povzročil kak drug vpliv? Odgovora na to vprašanje ni našel.

V duhu je videl svojo zaročenko. Videl jo je v vrtu hišice v Trentonu, kako neguje svoje ljubljene cvetke. Videl jo je v domačem krogu za mizo v prilaznem razgovoru. Videl je, kako ji pri govoru lahna rdečica zaliva njena ličca in kako se žare njene oči. Videl jo je, kako se sprehaja ob večernih urah s svojim lahkim zibajočim se korakom ob njegovi strani po predmestnih trenton-skih poljih.

Potem se je spomnil na dr. Glossina in skrb je napolnila njegovo srce. Polhi-teti mora k Jani, zaščititi jo in jo spraviti na varno. Ljubezen in bojazen sta zavla-dali v njegovem srcu.

Ne da bi trenil, je poslušal Erik Truwor Silvestrovo želje.

»Radi ženske hočeš dezertirati?«

»Dezertirati? Kaj naj pomeni ta beseda v tvojih ustah? Upravičeno bi jo mogla izreči samo Jana!«

»In naša mislija?«

Erik Truwor je naglasil vsako besedo.

»Mislija? Moja naloga je dovršena. To mi pravi moj notranji glas. Iznajdba je popolna. Kar sem imel dati, sem dal. Delo v delavnici bo napredovalo tudi brez mene. Saj ne gre za par dni preje ali pozneje.«

»V nekaj dneh pade lahko tisoče in tisoče mož, v nekaj dneh morda se lahko izpremeni tisoč srečnih žena v žalujoče vdove. V nekaj dneh se lahko rodi več gorja, kot ga morajo desetletja odpraviti.«

»Ti gledaš prečrno! Ali mar pričakuješ izbruh vojne že prihodnje dni?«

»Gotovo! Vsak dan, vsako uro lahko počijo prvi strel. Vseled tega moramo čimprej zgraditi aparat. Sedaj smo se odpočili! Nič nas ne zadržuje, da se ne bi takoj podali na delo.«

Silvester je umolknil. Nasprotujoča se čustva so se borila v njem. Videl je Jano v rokah dr. Glossina. Videl je bojišča, pokrita z mrtvci in ranjenci. — Čast in vest ga je silila, da žrtvuje svojo ljubezen. In odločil se je s krvavečim srcem.

»Toda...« Globoka razruvanost njegove notranjosti se je zrcalila v njegovih očeh... »Toda, odkod veš tako gotovo, da bo vojna izbruhnila že v najkrajšem času. Tvoje mišljenje je osnovano ven-darle samo na domnevah.«

Molče je Erik Truwor pokazal na in-dijca.

»Ti, Otma! Ti mu povej!«

»Povedal sem, kar sem videl v takih nočeh, ko sta vidva delala. Videl sem gole meče v rokah sovražnih bratov, pripravljene k klanju.«

Silvester je pobit povestil glavo. Napovedi Atme so se vedno izpolnile. Obrnil se je vstran, da bi prikrl svojo bolelost. In tedaj je čutil, kako so se Indij-čeve roke rahlo dotaknile njegovih ram-

»Vojna se ne bo pričela, predno se mesec ne izpolni. Ko sem preteklo noč bedel ob svojem ležišču, sem videl, ka-

ko so meči siknili nazaj v nožnice. To-da roke mož so ostale prilepljene na držajih.«

»Kaj praviš, Atma? Vojna je odgo-dena?«

Erik Truwor je pristopil bliže k In-dijcu. V roki je držal papirnati trak br-zojavnega aparata.

»Odgodeno! To pojašnjuje izpremenje-ni ton tele brzojavke.«

»Odgodeno, dokler se ne obnovi me-sec. Dovolj časa nam je na razpolago. Dovolj časa, da izpolnimo tvojo voljo, dovolj časa da ugodimo Silvestrovim željam.«

Erik Truwor je odločil. Osemindstir-deset ur je še rabil Silvestrovo pomoč, toliko časa, da bodo vsi deli nove kon-strukcije gotovi. Sestaviti jih je mogel potem sam brez njegove pomoči.

Njegovo povelje ni dopuščalo ugo-vora. Zaman se mu je Silvester skušal upirati. Atma se je postavil na stran Erika Truworja.

»Dva dni in dve noči, Silvester. Po-tem smo tukaj storili, kar je za storiti. Nato gremo po tvoje dekle.«

Z globokim vzdihljajem se je Silve-ster uklonil željam svojih prijateljev. Znova se je pričelo delo, kovanje, pilje-nje in brušenje. Jeklo in baker sta dob-ivala nove oblike in v osemindstiridesetih urah so nastali deli, ki naj bi sestavljali novo veliko žarilo.

Doktor Glossin je sedel v posloniu an-gleške admiralitete pred debelim, za-prašenim aktom in je preobračal list za listom.

Tukaj je bilo zapisano na zarumene-lem papirju z njegovo lastno pisavo kratko poročilo, s katerim je opozoril angleškega distriktnega komisarja na Gerharda Bursfelda. Pisemce je našlo svojo pot k meglenim bregovom Them-se in je učinkovalo. O tem so pričali sledeči spisi.

Dalje prihodnjič.

Kupite železniške vozne karte v biljetarni „Putnika“ v Mariboru, Aleksandr. 53

Mali oglasi, ki vključujejo posre-đevanje in socialne namene oblikovani: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in ogla-si trgovskega ali ročnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gospodilčno
sprejem kot sestanovalko s celo oskr-bo. Naslov pove uprava »Večernika«.

Kupim več vrst fižola
za izvoz. Penko, Gosposka 46. 127

Sivalni stroj
zelo dobro ohranjen, prodaja poceni Krati, Tvorniška cesta 30. 124

Večji trgovski lokal v Mariboru
specerijo, oddam z celim inventarjem. Naslov pove uprava. 128

ZA VAŠE ZDRAVJE!

Iščem stanovanje

1 — 2 sobi s kuhinjo v mestu. Stanarino plačam lahko za več časa v naprej. Tudi nudim posojilo kot protiuslugo. Ponudbe na upravo lista pod „Stano-vanje dvojice 123“. 123

Manufakturst

prvovrsten in v Mariboru dobro vpeljan prodajalec se sprejme s 1. aprilom pri tvrdki Anton Macun, Ma-ribor, Gosposka ulica 10. 126

OD RAZPRODAJE

je še preostalo nekaj modernih samoveznih, ovrat-nikov in srajc, sukna za obleke, moških čevljev, klobukov, čepic, nogavic, rokavic, žepnih robcev in drugih modnih predmetov za gospode.

To blago se še

do izpraznitve lokala t. j. 24. januarja
za vsako vsaj malo primerno ceno proda
Jos. Karničnik, slovenska ul. 10

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem zopet **otvoril**
trgovino s specerijskim blagom
v Gosposki ulici št. 46

katero sem založil z novim blagom, ter se svojim starim kakor tudi novim odjemalcem najtopleje pripo-ročam
Ivan Penko

Zgodovinski roman

„Serenissima“

ki se vrši v Benetkah in je pisan s pripovednim razkošjem Sienki-ewiczewih povesti, bo vse leto izhajal v mesečniku

„Ljubljanski Zvon 1928“

Ljubljanski Zvon, ki velja za celo leto 120 Din, za pol leta 60 Din, za četrt leta 30 Din, za inozemstvo 150 Din, se naroča v

Knjigarni Tiskovne zadruga, podružni-ca v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

Nallepše in nabogatele oprem-ljene nemške revije, kakor:

Die Dame

Elegante Welt

Die Korale

Scherls' Magazin

Uhu

Sport und Sonne

Die Woche

Die Gartenlaube itd. v

Knjigarni Tiskovne zadruga v Mariboru
na Aleksandrovi cesti št. 13